

Պէշքի սէնի ինսթէ էտէն կիւնահ գաղանճ սէվտասը օլուսլ, պու արղունա վասըլ օլմագ իլինն գուլլանտըղըն չարէլէրէ վիճտանըն գա՛լլ օլումագտա տըր: Էօյէ իսէ հէր հալտէ սոստէն վագ կէչ, ձէպլինտէ իրթիքեագ իլէ իսթիհասլ օլունմըլ պիր մէճիտլյէ պուլլունտըղճա ճիտտի պիր տուա 'արղ էտէմէղսին: Պիր աղանճը եէրինտէն սարսմագ խուսուսընտա օլան հէր պիր սա՛յ ուղայրէթէ մուգալէմէթ էտէն անըն եէրէ կէլէնօլլ օլան քէօքիւ, վէ վափօրըն տիպլինտէ տէլիք աչան կէլէ գայա օլտըղը միսիլլւ, ճանը Բրիստոսս կէթիրմէքտէն մէն՝ էտէն շէյ տալի էքսէրիյէ կէլէ կիւնահ տըր: Գալպլինին հէր քէօչէսինի քէմալը տիգգաթլէ թէֆթիշ էյլէ տէ, Բրիստոս սանա հէր նէ շէյի թէրք էթմէյէ էմը էտէրսէ անը Բէսլէն էյլէ: Պէշքի իսթիհագտան խալֆէ էթ-

մէջ, եւստի սենյակն տնտեսական ընկեր-
ւորին իւր էյն կէտիմէջ արդուսը սանա ին-
րա ի նուֆուզ էթմէքտէ տիրէր: Ճաղաթ
սէն 'այնի վազըթտա հէմ կիւնաճեարար
իւր հէմ տէ խէլաքեարըն իւր տօսթ օլա-
մազըն: էյէր ընֆիզլէրնտէն պաղըլարը
սանա կէոզ պէլէրտիր, եւստի սենյակն
զա էտէրլէրսէ, ճէսուր օլ: Պէլէր սենյակն
ճէսուրանէ մուսմէլէն անլէրի հայրէթտէ
պրազըպ ութանտըրաճագ, վէ անլէրին ճան-
լարընըն խէլաքընա պիր վասըթտ օլաճագ
տըր:

Յիսուս Գրիստոս վասըթտալէ խէլաս
պուրմագ իշիւն զարուրի օլան իքի խուսուս
վար տըր: Պիրի կիւնաճտան թէվպէ էթմէք,
տիրէրի տէ իման տըր: Անլէր ճիսմ եւս հիս-
սիյաթլար օլմայըպ 'ապլէր տիրէր: Թէվպէ'
քէնտի կիւնաճարընտան ֆէրզլի պիր սու-
րէթտէլէօմր կէլիւրմէք նիյէթ ի զալիսիլէ ճէ-
սուրանէ պիր թարաֆա տէօնմէք տիր: Ի-
ման գալի սուրէթտէ Յիսուս Գրիստոսա
եւփըլըպ, սենյակն իշիւն քէֆարէթ էտէն
խէլաքեարըն սըֆէթիլէ քէնտի ճոնընը ա-
նա րապթ էթմէք տիր: Պուսլարըն իքիսի-
նին իճրասը իշիւն տախի ճան ու կէօնիւ-
տէն սալ ու զայրէթ էթմէլիսին: Բէզալիք
Բոսիւ Գրիստոս վասըթտալէ Իսկուս-
հաթ օլապըլէք քէնտի քէնտինէ թէճէտ-
տիւտ ի զալպէ նա'իլ օլմուշ, եւստի գու-
թուրմը պիր քիմսէ նազարըլէ պազամազըն:
Բուհ սանա եարտըմ էթմէք իսթէր, վէ սա-
նա եարտըմ էթմէյէ պէքլէմէքտէ օլուպ,
վիճտանընա իթա'աթ էթմէյիպ տէ, Յիսու-
սա թապլի' օլմատըլըն հէր պիր սա'աթտա
սէն օլ իլանի վէ սէվիլիւ Բուհա մուգա-
վէմէթ էթմէքտէսին: Անլէր ճանընըն գու-
թուրըլընտա հէմ սենյակն հէմ տէ Գրիստոսըն
'ամիլ օլմասը լազըմէտէն տիր: Անլէր իմա-
նըն Յիսուսա եւփըլըպ անըն էմր էթտի-
լինի իճրա էթմէք տիր: Յիսուս կիւնաճ-
լարընը 'աֆիլ էտէճէք, ճանընը փաքլէյէճէք,
վէ քէնտիսինէ թապլի' օլմագ իշիւն սանա
գուվիլէթ վէրէճէք տիր: Իշիլէ Յիսուսըն
քէնտի թարաֆընտան էտէճէյի չէյ պուտ տըր:

ՊԱՂԸ ՄԻԻԼԱՋԱՋԱԹ

[Միւ'հիլիթ քարաֆընտան]

Էլ ան Նիւ Եօրդ չէհրինտէ մուգիմ Տր.
Սմբատ էֆէնտի Գաբրիէլեանըն «Էրմէնի
Փրօթէսթանլարըն մաղի վէ միւսթաղպէլ-
լէրի» սէր լէվիսը թահթընտա Ալեւէտէ
տէրճ ու նէյր էթտիրտիր տէօրթ ուղու-
պէնտլէրի օգուլուպ, մէղքիւր պէնտլէրին
իւթար էյլէտիր պաղը միւլահաղաթը պէ-
յան էթմէք իսթէրիլ: Իլը Ամէրիգա միսի-
նարլարընըն իշէմէք իշիւն տահա ալա պիր
ուսուլ իթթիսաղ էտէ պիլիպ էտէմէյէճէք-
լէրինտէ տա'իլ միւլապէնէյէ կիրիշմէք իս-
թէմէյիլ: Անլէր միւլթէտիր վէ չէվլի քիմ-
սէլէր իտիրէր իսէ տէ, եւսկըլմաղա միւլ-
թէլա օլազըլարընտան, սէնիլ ու զուսուրտա
պուլուսմըլ օլմալարը միւլթէմէլ տիր: Տր.
Սմբատըն էֆէնտընտա Փրօթէսթան քիլի-
սէլէրինին թէ'սիսինտէն հասըլ օլան մազար-
րաթլար պահսընա կէլինինտէ, Նէհուտի միւ-
լէթի աղասը քէնտի փէտէրլէրինտէ աղա-
'իտ ի տնիյէլէրինի թէրք էթտիքլէրինտէ
տախի «միւճատէլէ» վէ «պուղը ու 'ատա-
վէթ» մէյտանա կէլտի իսէ տէ, Տր. Սմբատ
Բառնարաս իւր խրիսթիանըլը գապուլ է-
տէն սա'իլլէրինին եւսկըլըլըգտա պուլուս-
տըլարընըն իտտի'ա էթմէք Պու կիպի մէս-
'էլէլէրտէ հէր չէյ պիր քիլիսէտէն այրըլըպ

սա'իլ պիր քիլիսէ իւր պիրէլմէքտէր մազ-
սէտին էհէմիլլէթինէ մէնուլ տըր: Փրօթէս-
թանլըլըն թէ'սիս օլուսմաղը Լուս. Էրմէնիլէր
արասընտա ինճիլին վաղ, վէ օլ վէճէլէ Լուս.
Էրմէնի քիլիսէսինին իսլա' օլուսմաղըն
մէն' էյլէտիր պահսընա կէլինտիքտէ, անըն
անճագ միւլաթիլէլին էֆէնտըր իտիլին իտ-
տի'ա էտէրիլ: Իմիտ էտէրիլ քի, պու խու-
սուսըն սօն սօնուստա էն զիյատէ արդու օ-
լուսան պալատէ մէղքիւր նէթիճէյի թէ'միս
էթմէք իշիւն զայէթլէ միւլթիտ օլազըլ կէօ-
րիւլէճէք տիր:

Չանըմըլճա Տր. Սմբատ «Աւեֆէր եւս-
լընըլ լիսան խուսուսընտա Էրմէնի տիր»
տէմէքլէ քեաթլէն ինսաֆա մուլաֆըղ սու-
րէթտէ իտարէ ի լիսան էյլէմէմիշ տիր: Էքսէ-
րիլ էրմէնիճէ Աւեֆէրին իքի սա'իլլէրին
Էրմէնի էրպալը գալէմիլին էտէրլէրիլէ
տօլուրըլմագտա տըր: Մա պաղիսինէ կէ-
լինճէ, էյէր գարիլոնը քիլիսէլը արդու
էյլէտիքլէրի ալա չէյլէր պուլուլարըն իսէ,
զանըմըլճա անլէրին թահրիլ օլուստըլա-
րը մահալ խուսուսընտա օլ գատար վաղիֆէ
էտինմէյէճէքլէր տիր: Ճաղաթ իւլիտ էտէ-
րիլ քի, զաղէթալարըլը կիլիսէքէ միլլի օ-
լաճաղար, վէ հաղիգաթը հալտէ տախի անլէր
չիմտի սուրէթ ի զահրէտէ օլազըլարընտան
տահա միլլի տիրէր: Մէսէլա, ինճիլի Էրմէ-
նիլէրին նաթիաթընա թէվֆիզէն իտի քի,
պիլ Տր. Սմբատըն պիր պէնտինին նէյլին-
տէն սարֆը նազար էյլէտիք: Ճաղաթ պիլ
չիմտի ֆաղիլ տօղթօրըն պուրհան վէ տէ-
լիլլէրինէ հարֆիլէն ճէվալ վէրմէք նիյէթին-
տէ տէյիլ իլ: Էլ ան Այնթապ Գօլէճի Փրօ-
ֆէստըլարընտան Փրօթ. Յ. Գրիգորեանըն
«Պիլ նիլիւն Փրօթէսթան իլ» սէր լէվիս-
լը 'ալի էտէրինի Աւեֆէրտէ նէյր էյլէմէք-
տէ օլազըլմըլտան, պիլլիմ անլէրէ պու-
լէճէլէ ճէվալ վէրմէմիլլէ փէք աղ ինթիյաճ
վար տըր: Վէ լաքին Տր. Սմբատըն էտէրլէ-
րինին պիլլէ իւթար էյլէտիլ իւլ միւլահա-
ղա վար տըր քի, անլէրտէն պահա էթմէք
իսթէրիլ:

1. Չանըմըլճա միւլաթիլէլ Փրօթէսթան
սալ ու զայրէթիլին մահիլլէթինին ինսաֆա
մուլաֆըղ թարգտա պէյան էյլէմէմիշ տիր:
Ինճիլի Էրմէնիլէր նիլիւն քէնտիլէրին գա-
տիմ քիլիսէլէրինի թէրք էյլէտիլէր: Էլպէթ-
թէ Աթլանթիլ օղիանուսըն կէլէրէք Ամէ-
րիգայա կիլիսէք իշիւն տէյիլ իտի: Կէրչի
մա' էթ թէէսսիլլէ պէյան էտէրիլ քի, քէն-
տիլէրին էրպալը իսթի'տատան օլազըլա-
րըն զանն էտէն պաղը քիմսէլէր եւլէրլին-
տէ գալսալար, քէնտի միլլէթլէրինէ մուճիպ
ի պէրէքէթ օլա պիլտիլլէրի հալտէ, պու
մէսլէքի իթթիլաղլէ Ամէրիգատա եւլէլէ-
միլլէր տիր: Ինճիլի Էրմէնիլէրին պու մու-
'ամէլէսի' սա'իլ պիր միլլէթի քէնտի միլլէթ-
լէրի գատար սէվիլ, Էրմէնիլէրտէն զիյատէ
Ամէրիգալար իւր ընֆաղաթ էթմէյի իսթի-
լապ էյլէտիքլէրինտէն նէլէթ էթմէյիլ կի-
պի, քէնտի քիլիսէլէրինին ուսուլըն թէպ-
տիլ իւր քէնտի գատիմ քիլիսէլէրինին ե-
պիսկոպոսական ուսուլընա եւփըլա գալ-
մագտան իսէ, Թոդոլաղան օլմագ տախի
տէյիլ իտի: Անլէրին էյլէտիքլէրի թէպէտ-
տիլ ինճիլի Շէրիֆէ միւլաճա'աթ էթմէք
իտի: Անլէրին քէնտի քիլիսէլէրինին խրիս-
թիյան քիլիսէլէրինին եւկեանէ սէմալի ըն-
պէրլինին էսասի վէ մուճիպ ի խէլաս թալի-
մաթընտան պաղըսընը ինճալ էյլէմէքտէ
պուլուստըլարընը զանն էյլէտիլէր: Գրիս-
տոս անլէրէ «Սիլ պէնիմ շահիլլէրիմ սի-
նիլ» տէտիլլինտէ, անլէր մէղքիւր թալի-

մաթը ճէսուրանէ իլան ու պէյան էթմէ-
տիքէ Անըն հաղիգի շալիլարէրի օլաճալա-
ճաղարընը հիսս էյլէտիլէր: Պէլէր պիր նէսլ
եւստի պիր 'ասր սօնկրա, քէնտիլլէրին քի-
լիսէսի հէյ'էթիլլէ հաղիգաթը կէօրիւպ ան-
լէրի գապուլ էտէրլէր իւթիտիլլէ հաղիգաթը
տէրուսլէրինտէ կիլլէմէյի տօղրու 'ատա էյ-
լէսիլլէր: Անլէրին պօրճու քէնտի մու'ասըր-
լարընա վէ քէնտի էվլապարընա իտի: Բէն-
տի միլլէթալարընը խօշնուտ էթմէք պա-
պընտա սալքի հէր չէյի ֆէտա էթմէյէ հա-
զըր օլմալարը վաճիլ օլուպ, պու խուսուս-
տա էլլէրինտէն կէլէնի տախի իճրա էյլէտի-
լէր իսէ տէ, էվլապարընըն ճանլարընը թէհ-
լիքէյէ իլգա էթմէք տա'իլլէ ի իլթիտարա-
րընըն խարիճինտէ իտի: Անլէրին եւսկըլ-
մըլ օլազըլարընը կէօսթէրմէյին հալընըլ
թարիլլէ գապուլ էթտիքլէրի թալիլաթըն
Ինճիլտէ թալիլ օլուսմաղընը, եւստի ան-
լէրին զանն էթտիքլէրի գատար էհէմիլլէթ-
լի օլմատըլըն իսպաթ էթմէք տիր:

Ալեւէլին մուլաթիլլին Փրօթէսթան քի-
լիսէլէրինին գուսուլը օլազըլըն իսպաթ էթ-
մէսի քեաթի տէյիլ տիր: Պիլ գաթէն մէղ-
քիւր խուսուսը իթիլաթ էտէր իսէք տէ,
պաղը գուսուլար պաղալարընտան չօղ զի-
յատէ էհէմիլլէթի հա'իլ տիրէր: Պուստան
պաղա, Թիւրքիսանըն ինճիլի քիլիսէլէրի հէր
հանկի պիր Ամէրիգալը եւս ինկիլը քիլիսէ-
սիլլին ընտ ու այնիլլէրինի իթթիլաղ էթ-
մէքլէ իքթիֆա էթմէյէ հաղալարը եօզ
տըր: Էյէր անլէր պու վէճէլէ հարէքէթ է-
տիլարըն իսէ, տուրմալարընը ընտ էտէ-
րիլ: Անլէրին ֆէրիլէսի ինճիլէ միւլաճա-
'աթլէ անը թէտգիլ, վէ քէնտի միլլէթլէրի-
նին ալալընա նազար վէ թէտգիլ էտիլ,
պու թէտգիլաթտան սօնկրա միւլթիլ մէր-
թէպէ քեաթիլ պիր քիլիսէ թէլէր էթմէք
տիր: Ամէրիգան Պօրտ չիլլէթլին պալ-
լընա Թալիլաթ քիլիսէլէր եւստըմ, վէ անը
իտարէ էթմէքտէ իսէլէր տէ, քիլիսէ ի մէղ-
քիւրէ քէնտի միսիօնարլարընը Թոդոլաղան-
լըլ վաղ էթմէյէ կէօնտէրմէմիշ տիր: Էյէր
պիրտտէրլէրիլլէ Երէյա'ա, Եպիսկոպոսական,
եւստա Միլիտար քիլիսէլէրի ուսուլարը,
եւստա չիմաթիլ Փրօթէսթանի քիլիսէլէ-
րինտէ մէվճուտ օլմայան պիր ուսուլըն քէն-
տի հալ ու մէվլէրլէրինէ էն մուլաֆըղ, վէ
րուհանիճէ թէրագըլ էթմէլէրինէ մէտար
պուլուլարըն իսէ, օլ ուսուլըն ինթիլապ էթ-
մէլի տիրէր: Խրիսթիանըլը չէթ ու սու-
րէթտէն 'իպարէթ օլմայըպ հայաթ օլազ-
ընտան, իւլիտ էտէրիլ քի, խարիճի պիր
չէյէ լազըլմընտան զիյատէ էհէմիլլէթ վէր-
մէյէճէքլէր տիր:

2. Ալեւէլին մուլաթիլլին քէնտի պէնտ-
լէրինին սօն զըսմընտա չըգարալըն նէթիճէ
խայրը պիր նէթիճէ տիր: Ծու գատար վար
քի, լազըմ կէլէն թէտարիլքեաթ կէօրիւլիւր
կէօրիւլմէլ, պիլ Փրօթէսթան վալիլլէրինտէն
միւլթէքէպ պիր մէլիստէն իսէ, Լուս. Էր-
մէնիլէրտէն միւլթէքէպ 'ուսուլմի պիր ուս-
հանի մէլիլին 'աղա էտիլմէսիլլին, վէ մէճ-
լիս ի մէղքիւրըն քիլիսէլլին հանկի մախ-
սուսիլլէթլէրինին պիլա թէպէտտիլ իպգա,
վէ նէ չէյին թա'աթիլ, վէ նէ չէյին պիւս պիւ-
թիւն ընտ օլուսմաղընը գարալիլը էյլէ-
մէսիլլին արդու էտէրիլ: Էյէր պու խուսուս
'աղիլանտէ սուրէթտէ, վէ ինճիլի Էրմէնիլէ-
րին էսասի վէ մուճիլմ 'ատա էյլէտիքլէրի
թէպտիլաթ իճրա էտիլտէ, քիլիսէ ուսուլը
իտարէսի խուսուսընտա պիր կէօնէ աթի
ֆէրգ անլէրի պու վէճէլէ ալալանտըլմըլ
վէ վաթլէնմիշ օլան միլլի քիլիսէ իւր պիր-

լէշմէքտէն մէն՝ էթմէյէճէյնի՝ զանն էտէ-
րիդ, էլլալէթմէ պիդ պուռն մէ՝մուլ էթմէ-
յորըդ: Ճագաթ տէյէլիմ քի, հէր պիւր ին-
ճիլի էրմէնի չօպանը վէ քիլիսէ ա՛ղասը պու-
կիպի պիւր նէթիճէյէ արդու էտիյօր: Սճէ-
պա՛ պու կիպի պիւր նէթիճէ մէյտանա կէ-
թիւմէք իւմիտիյէ միլլի քիլիսէյէ 'ալտէթ
էթմէք քեարը 'ազը՛մը տըր: Սճէպա միւհ-
թէմէլ նէթիճէ պալատէ գիւքը օլունան նէ-
թիճէ՛ մի օլուր իտի, էյէր Լուս, քիլիսէ պի-
րի իսլահաթա արդուքէյ, տիկէրի տէ անա
մուսալէթէթ էտէն իքի ֆըրդայա պէօլիւն-
միւլ օլտըղնտան, պիւր գաչ պին զայրուր
միւսիլիէրին պիւր թարաֆա իլթիհադ էթմէ-
սի մուվադէնէյի տօղրու ճիհէթէ տէօնտէրէ
պիլսէ, օ զէման պէլքի պու կիպի պիւր մէս-
լէք իթթիլտաղնտա պիւր իւմիտ օլա պիլիւր:
Ճագաթ Լուս, քիլիսէնին աւիլուր հազըրէ-
սի պու մէրքէզտէ՛ մի տիւր: Վագա՛ա մէյ-
տանտա պա՛ղը ճէսարէթ պալաչ էմարէլէր
մէվճուտ տըր: Իսլահաթըն լուղումընա տա-
'իւր Ալեւէլին միւլ՝էլլիֆի թարաֆընտան նէշը
օլունան պէնտէր, պիւր գաչ մահալլէրտէ 'Քի-
թապ Ե Մուգատտէսին մէշգ ու միւթալա՛ա-
սը պտպընտա կէօթէրիլէն սայ՝ ու զայրէթ
վէ էֆքեարը միւնէվիլէրէ ասահալընտան օ-
լան՝ պիւր գաչ բուհպանարըն հալ ու մէվ-
զըլէրի շայանը թէշէքքիւր մէվատտէնտիւր:
Ճագաթ պիլիմ 'ուսումի պիւր սայ՝ ու
զայրէթէ տա՛իւր պիւր կէօնէ մա՛իւմաթըմը
օլմատըղնտան, Տը. Սմէատըն 25,000 նու-
ֆուս թախմին էտիպ տէ 40,000 նուֆուս-
տան աչաղը օլմայան քիւլիւք էրմէնի ֆրօ-
թէսթան ճէմա՛աթընըն Լուս էրմէնիլէր իլէ
պիլիւշմէսի ինթիմալ քի պիւր կէօնէ թէ՛սիւր
հասըլ էյէմէյէճէք տիւր: Պիւր գաչ ճէսուր
իշլիլէր 'աճա՛իպաթ իճրա էտէ պիլիւրէր ի-
սէ տէ, չիմտիքի ինճիլի էրմէնի քիլիսէսի
ա՛ղասը աղ վագըթտան զա՛իլ օլաճաղընտան
անլէրին էվլատարը Լուս, քիլիսէտէ թա՛լիմ
ու թէրպիլյէ օլունուրլարա, ինճիլի հագի-
գաթլար իչիւն տյնի 'աչգ ու զայրէթէ մա-
լիւք օլաճաղարընա էլիմիդտէ նէ՛ թէ՛միւնաթ
վար տըր:

Լուս, քիլիսէտէ իսլահաթ իչիւնտէ ինճիլի
էրմէնիլէրին մու՛ալէնէթինէ միւրաճա՛աթ
էտէն պէօլիւք եա քիւլիւք պիւր հէյ՛էթ պու-
լունմըլ օլտա իտի, հալ ֆէրդիլ օլուր իտի:
Հէյ՛էթ ի մէզքիւրէ ա՛ղասը թարաֆընտան
ինճիլի էրմէնիլէրէ իթիպալէն, «Միլլի քիլի-
սէմիդին իսլահ իչիւն շէտիտ պիւր ճէհտ
էթմէքտէ օլաղըմըղտան, սիլին կէլիպ պի-
ղէ զայրէթ, վէ 'Քիթապ Ե Մուգատտէս օ-
լան մա՛իւմաթընըղլէ պիլղէ եարտըմ էթմէ-
նիլի արդու էտէրիլ» տէնիլսէ, պէլքի ան-
լէր պուռու քէնտիլէրէ Ալլահ թարաֆըն-
տան կէլէն պիւր տա՛վէթ մագաւմընտա թէ-
լագըր էտէճէքլէր տիւր: Ճագաթ մէյտանտա
պու միսիլիւ պիւր տա՛վէթ եօդ տըր: Լուս,
էրմէնիլէր հէյ՛էթիլին զըսմը ա՛ղամը ինճի-
լի էրմէնիլէրի ճէլպ էթմէք իչիւն պիւր կէօ-
նէ մուհապպէթ էտէրի իպրաղ էյէմէտիլի
կիպի, ինճիլի էրմէնիլէրէ ինճիլին ասըլ ու
էսասը մագաւմընտա կէօրիւնէն հաղիգաթ-
լարըն էնէմիլյէթ վէ զըյմէթինի տախի թաղ-
տիւր էյլէմէմէքտէ տիւր: Էյլէ իսէ ինճիլի
էրմէնիլէր գատիմ քիլիսէյէ 'ալտէթ էտէ-
ճէք օլուրլար իսէ, նէթիճէ ի միւհթէմէլէ նէ՛
օլաճաղ տըր: Չօդ սըրալարտա անլէրին իւ-
ղէրինէ 'աֆիլ էթտիլմէյէ միւհթաճ օլտըղ-
լարը կիւնահը իրթիքեաղ էթմիլ քիմէլէր
նագարըլէ պաղըլաճաղընտան, էվլէլա ին-
ճիլի թա՛լիմաթ լէհիտէ զայրուր պուլուն-
մըլ օլտըղլարը գատար անլէրին 'ալէյհիտէ

պուլունմաղա իղլա՛ օլունաճաղար տըր:
Մուգատտէմա պիւր վագըթ ֆրօթէսթան օ-
լուպ տա սէպաթ կէօսթէրէմէմիլ օլան քիւ-
սէլէր իլէ հալ տա՛իւնա պէօլլէ օլմուշ տըր:
Քէնտիլին սաքին օլտըղը դարիյէտէն պիւր
ֆրօթէսթանը թարտ էթմէք իչիւն կէլիլի
օլան պիւր քիմսէ, «Պէն սապըզ պիւր Ա-եհ-
բանէն իտիմ, ֆագաթ չիմտի Մաշադան
լմ» տէմիլ տիւր: Հագիգաթ տէյիւ ինան-
տըղը շէյին պիւր աղընտան վագ կէլէրսէ, մէր-
գումըն վիճտանը զա՛իլէնէնէյինտէն, պիւ-
թիւնիւնտէն վագ կէլէնէյէ մէյպալ պուլունա-
ճաղ տըր: Վէ էֆքեարըմըղա պիւր ատէմ
քէնտիլին ուլունաղա բաղի կէօսթէրիւսէ,
սա՛իլլէր իւղէրինտէքի նուֆուղընը զայպ
էտէճէք տիւր: Հագիգաթ օլտըղընա ինան-
տըղը շէյին էն ճիւղի զըսմընտան պիլէ վագ
կէլէնէյէն քեաթիլ սէպաթ սահիպի պիւր ֆրօ-
թէսթան տահա զիյատէ իքրահիյէթէ տիւ-
շար օլուր իսէ տէ, սա՛իլլէր իսլանտըր-
մագ խաթըր իչիւն քէնտի գանըլարընը
կիլլէմէյէ բաղի օլան սէպաթսըղ պիւրատէր-
տէն տահա միւլթէպէր տիւր:

Ալեւէլին մուսպիլիլին մագաւտի խայրը
իսէ տէ, զանըմըղա մէզքիւր մագաւտին
հուսուր իչիւն կէօսթէրտիլ թարիգ սալիմ
պիւր թարիգ տէյիլ տիւր:

ԱՌԱՄ. ՈՒ ՄԵՇՐԵՊՃԷ ՔԵԱՄԻՆ ՕԼՄԱԳ

Պատ. Չարըն Հ. Սիւրընըն իւրիսթիյան
ախլագ ու մէշրէպի քէմալիյէթինին 'ալա-
մէթլէրինի պէր վէճի աթի կիւղէլ պիւր
թարղտա պէյան էտէր: Սլամէթլէրտէն պի-
րի կիւղէլիւք տիւր: Ենթկին մէյլէնին քէն-
տինէ մախսուս կիւղէլիլի վար տըր: Պիւր
մէյլէն էնթիւշտիքէ՛ քէնտի կիւղէլիլի զոն-
չէնիւքինէ միւսալի վէ եա տահա կիւղէլ
կէօրիւնիւր, վէ կիւնէլ խօշ պիւր թարղտա-
նըն իւղէրինտէն կէլիպ բէնկիլէրինի գօյու-
լաշտըրարագ անը պօյար: Քէմալիյէթէ է-
րէն իւրիսթիյանլարտա Քէլամ Ուլլահն «Ճէ-
լալը մուգատտէն» իսմիլյէ եատ էթտիլի
հագիլի գուտսիլյէթ կիւղէլիլի մէվճուտ տըր:
Ենթկին մէյլէնին 'ալամէթլէրինտէն պաշ-
գա պիլի տէ նէղաքէթ տիւր: Խամ վէ ե-
չիլ մէյլէ վէք վէ թաշ կիպի սէրթ իսէ տէ,
էնթկին մէյլէն կուճագ վէ սըղըշտըրըմայա
տայանմայարագ՝ իսթէտիլին շէքի ալմաղա
ուլղուն օլուպ, փարմագ իշարէթլէրինի պէլ-
լի պիւր սուրէթտէ իւղէրինտէ կէօսթէրիւ:
Քէմալիյէթէ էրմիլ օլան պիւր իւրիսթիյանըն
հալի թըպըղ պուռնա միւշապիլ օլուպ, հա-
լիմ բուհը օլմասը ճիհէթինտէն մէշուր տըր:
Ենթկինիլին տիկէր պիւր 'ալամէթի տախի
թաթլըղ տըր: Խամ մէյլէն էքշի տիւր, վէ
պէլքի տէ էքշի օլմագ լագըմ կէլիւր: Էյլէ
օլմագ իսէ, հէֆ մէյլէլէրի եչիլ իքէն եչյէ
պիլիլիլ: Պիւրապէրին 'ինայէթ թանդիլմիտէ
էյլէ պիւր ուլղունուր օլմալը տըր քի, կէնճ
իւրիսթիյանտա էնճամընտա թէպալիլ օլունա
պիլէն հալլէր օլմըլ օլուն: Լուլթիտա իղտի-
յատ պուլտըղա, մէրհամէթ, շէֆգաթ վէ
մուհապպէթտէ տախի թէրագղի էտէճէլի:
«Կէօրմէյէք սէվտիլիմիլ» ատէմիլէր իչիւն
պիլղտէ տահա զիյատէ վէ տահա պէօլիւք
մուհապպէթ հասըլ օլաճաղ տըր: Քիթապ Ե
Մուգատտէսին զի գըյմէթ ֆըրդալարընտան
'աղիմ մահաղուղիլէթ հիսս էտէճէլիլ, եա՛նի
պէլքի իպթիտտէ անլլամաղըմըլ թա՛-
լիմաթ 'ինայէթտէ իղտիյատ պուլտըղա
պիլղէ սէմիլիլէ վէ գուվլէթ օլաճաղ տըր-
լար: Տիւրիմիլին կիլլի քէօշէլէրինտէ վագը՛
փէթէլէրտէն պալ տալմալմագտա տըր տէ-
յիւ հիսս էտէճէլիլ: 'Ինայէթտէ իլէրի կիլթ-

տիքէ իւրիսթիյան արգատաղարըմըղա տօղ-
րու պիլղտէ պիւր լէթաֆէթ մէյտանա կէլէ-
ճէք տիւր: Սէրթ իուհիւ իւրիսթիյանլար չօդ
մա՛իլլամաթ սահիպի օլա պիլիլիլէր իսէ տէ,
անլէր տահա խամ տըրլար: Թագպիլ էթ-
մէքտէ սէրթ՝ օլանլար պաշալարը հիւքմ
էթմէյէ հաղըր իսէլէր տէ, քեաթիլ ատէմ
տէյիլլէր տիւր: Պիլիլիլ քի պիլ՝ 'ինայէթտէ
իլէրի կիլթմէյէ եչիլ պաշալարը, քէնտի
քէնտիլէրիմիլի քիլիսէ ի Մէսիհիյէլի իսլահ
էտէճէք էնլիլէթ սահիպիլէրի տէյիւ ֆարղ է-
տէրիլ: Պիլ նաղարը տիգագթըմըղ քիլիւ-
սէյէ տօղրու շէվիլիպ, անըն տօղրու կօլա-
րընը հիւքմ էտէրիլ: Ճագաթ ֆագիլէթտէ
թէրագղի էթտիքէ ֆէնաղըղա արթըգ սապը
էտէմէյէնէյիմիլղէ էմին իսէմ տէ, տահա զի-
յատէ էտիլէն գուտուրլարա թէհամիլլէ է-
տիպ, Ալլահն էվլատարը լէհիտէ իւմիտի-
միլ արթարագ, պիլթ թապիլ ալսէլլէրի միւ-
թէքէպպիլանէ գէմմ էթմէքտէն ինթիւրագ
էտէճէլիլ: Ենթկինիլին պաշգա վէ էն էլ-
ղէմ օլան շարթլարընտան պիլիլի տախի ա-
ղաճըն քէօքիւնտէ օլան թօիւրաղըն գաղը-
լըպ եուճագ սաղանըմասը տըր: Ենթկին
պիւր մէյլէն քէնտի սափընտան թէլիլէ գօ-
փար: Աղաճը սալլա, վէ ենթկին էվլատար
էնէր տէօքիւլիլիլէր: Էյէր թագէ թագէ պիւր
մէյլէն ենթէ իսթէր իսէն, անը գօփարմագ
իչիւն էլինի անա տօղրու ուղատըրսըն, վէ
էյէր կիւղէլիլէ գօփար իսէ, պիւր աղ միւտ-
տէթ տահա պրագըրսըն: Ճագաթ գօփար-
մագ իչիւն էլինի անա ուղատըրսըն, մէզ-
քիւր մէյլէն գօփուպ էլինէ կէլիլ իսէ, գօ-
փարըմաղա միւնասիպ վէ ենթկին իտիլինի
պիլիլիլին:

ԱԳՁԷ ԻԼԷ ՍԱԹՈՒՆ ԱԼԳՆԱՄԱՅԱՆ ՇԵՅԼԷՐ

Պիւր մուսիգա ճէմ՛իլէթինտէ հաղըր պու-
լունանլարտան պիլիլի վէք մահիւր պիւր մու-
սիգաճընըն մուսիգա շալտըղընը էյիճէ տինկ-
լէտիքտէն սօնկրա, «էյէր պէն տէ պուռուն
կիպի մուսիգա շալա պիլիլէ իտիմ, 1,000 լիւր
վէրիլ իտիմ» տէտիլ: Ճագաթ 2,000 եա 20,000
լիւրա, եախօտ չիմտիլէ գատար սիքքէ քէսի-
լէն ալթուրլարըն ճիւղէթի տէ վէրլիլսէ, եինէ
պու հիւնէր սաթուն ալընամաղ: Պու մու-
սիգաճը ֆէվգ էլ՝աւտէ մահիւր տէյիլ իտի:
Սաթիլուն պու շէյլէրէ տօղրու ֆէվգ էլ՝ա-
տէ պիւր սուրէթտէ միւսթա՛իտ օլա պիլիլ
իսէ տէ, անըն թալէպ էթտիլի մուլաֆֆա-
ղիլէթ ալար վէ սէնէլէրէ իճրա էտիլէն
միւմարէսէ իլէ էլէ կէլիլիլէ պիլիլ: Հէր
հանլը պիւր խուսուտա փարա՝ թէտրիս ի-
չիւն ֆուրսաթ վէ թա՛լիմ իչիւն վագըթ է-
տինմէյէ սարֆ օլունա պիլիլ: Միլիսիլարլէ
լիւրա սահիպի օլան մա՛լիլմ պիւր զաթ օգու-
նուլուր պիւր եաղը եաղամաղտընտան պաշգա,
քէնտի իսմինի տէ կիւճ պէլա եաղա պիլիլ:
Պու զաթ իլթիյարըղընտա կիւղէլ եաղը
եաղա պիլիլիլ սաթուն ալմագ իչիւն պիլն-
լէրէ տօղար վէրմէք իսթէտի իսէ տէ, շար-
շըտա պու հիւնէր պուլունամաղ: Էյլիլէնմէք
իչիւն ֆուրսաթլար կէլտիքտէն սօնկրա տիւն-
եայը վէրսէն 'ալիմ օլամաղսըն: Պիւր ատէմ
էտտի իղթիտարընտա օլան պիւր շէյ իչիւն
«էյէր վագթըմ միւնասիպ, վէ թահիլ էտէ-
ճէք սապըմ օլտա իտի, անըն իճրասը իչիւն
քիւլիլիլէթ աղչէ վէրիլ իտիմ» տէտիլինի
իչիլիլսէ, անըն պու արգուսընըն սընհէթի-
նէ շիւպհէ էտէրիլ:

Աղչէնին սաթուն ալմայաճաղը սա՛իլ
շէյլէր տախի վար տըր: Մէսէլա, աղչէ մու-
հապպէթ սաթուն ալմագ: Չօդ գէնկին էվ-
լէրի վար տըր քի, անլէր մուհապպէթլէ

գաղափար պիր գարթալ պէօլիւնիւն շանթ-
րատաղարընա տողրու ունմագտա կէօրտիւք:
Պիր թագրմ քիմսէլէր պու մէնդարէյի սէյր
ու թէմաշա էթտիւէր, վէ պիր գաշ սա'աթ
սօնկրա իղտիւնամ խայլը թէգայիւտ էյլէտի:
Պու սըրատա 300 տէն էքսիք օլմայան պիր
էյլէք սիւրիւսիւ, աշըգտան զալղա էթմէք
գաստըլէ գարթալ սիւրիւսիւնէ տողրու ու-
նու վէրտի: Պիրտէն պիրէ գարթալար իւն
էյլէքէր արասընտա շէտիտ պիր զալղա
գուհուր էյլէտի քի, պու վիէք տէնէլէթլի պիր
զալղա իտի: Հէր իքիտէ պիր եա էյլէք եա
տա գարթալ օլմագ իւղրէ եարալանմըլ եախօտ
էօլիւ օլան պիր գուշ էէրէ տիւշէր իտի:
Ղալղա պիր սա'աթ գատար տէվամ էյլէտիւք-
տէն սօնկրա, իքի օրտու սուրէթ ի զահրէտէ
զալղատան օսանմըլ օլարագ, 'աքսի ճիւնէթլէրէ
զալղատան օսանմըլ օլարագ, 'աքսի ճիւնէթլէրէ
փէրլաղ էյլէտիւէր: Գապա պիր հիսապ իւն
մէղըլէր շիտտէթլի զալղատա ագալլի զալղ-
ա էտէն գուշարըն իւշտէ պիրի մէյտանը
մուհարէպէտէ եարալանմըլ գաթլ օլունտը-
լար: Շէհր էմիլի էօլմիւշ օլան գարթալ վէ
էյլէքէրի սայմագ իւղրէ տաղա մախսու-
սէն առէմէր կէօնտէրտի: Էհալի օրտուլա-
րըն հանկիւսինն զալղա օլունտըն պիրմէք
պապընտա փէք խանիւքէր տիրէր: Ինթի-
մալ քի ինսանլար արասընտա վուգու' պու-
լան պիր չօգ զալղալարտա օլունտը իւղրէ,
հիշ պիր թարաֆ զալղա էթմէմիշ տիր:

ՍՈՒՀԱՐՐԵՐԱԹ

Վ Ե Տ Ա Յ

Թիւրքէ Աւետիսի մէրհում միւթէր-
ճիւր Յակոբ. էֆ. Կոստանդնուքի վաղըթ-
սըղ վէֆաթը ֆիլ հագրիւս միւսմալէյի թա-
նըյանլարըն ճիւնէսինի հիւշն ու քէտէր
տէրեալընա զարգ էյլէմիշ տիր: Մէվաուդ մէն-
պալարտան թօփլանըլարագ միւթէվէֆաթ ի
միւսմալէյի մուրթաթար թէրճէմէ ի հալի,
խաթալընըն աշվալ ու քէյֆիլաթը, վէ
ճէնագէ ալայը պէր վէճի զիր թա'րիֆ օ-
լունտը:

Յակոբ էֆ. Կոստանդնուքի 1853տէ Բիւրիս-
տէ թէվէլլիւտ, վէ 1888 Նոյ. 13տէ վէֆաթ
էյլէտի: Միւթէվէֆաթ ի միւսմալէյի մա պա-
ղի պիր հէմիլէսի իւն 3 պիրատէրինն էն
քիւնիւլիւ իտի: Բէնտիլին էյլամը սէպալէ-
թինի Բիւրիստէ Ինճիլի էրմէնիլէրին մէքթէ-
պինէ կիրէրէ կէշիւտի: 1873տէ տահա 18
եաշընտա օլունտը հալտէ, իսթանպուլա նագլը
մէքեան էտիպ, էն պէօլիւք պիրատէրի ֆագ.
Պատ. Ա. Կոստանդնուքի հիւմէթի սայէսինտէ
Բօպէթթ Գօլէճէ կիրտի: Մէտրէսէ ի մէղ-
քիւրէտէ 6 սէնէ թէ'ալլիւմ էթտիքտէն
սօնկրա, 1879տա իքմալը թահսիլ էյլէտի:
Միւսմալէյի իքմալը թահսիլ էթտիլի սէնէ-
տէ Պատ. Մր. Պոնէրին տա'վէթի իւղրէրինէ
իղմիլէ 'աղիմէթլէ օրատա Յ սէնէ պիր մու-
'ալլիւմ սըֆէթլիլէ, վէ պիր սէնէ տէ էօտէ-
միշտէ հէմ մու'ալլիւմ հէմ տէ վա'իլ սըֆէ-
թլիլէ չալըլտը: Պու միւստէթ զարֆընտա
(1882) իսթանպուլը զիյարէթլէ, Աղաւնի խա-
նըմ Ինէճէնանը թէգէվլիւմ, վէ պու թէ-
գէվլիւմն սէմէրէսի օլարագ իքի զըղ չօ-
նուղա մալիք օլունտ: Թարիլի Միլատըն
1883ինտէ թէրճէմէ իշինտէ պիրատէրինէ
մու'ալլին օլմագ իւղրէ իսթանպուլա տա'վէթ
օլունտու: Պիր սէնէ պիրատէրիլէ պէրա-
պէր չալըլտըգտան սօնկրա, Աւետիսի
պիր չալըլտըգտան միւթէրինն Մր. Պարնըմ
թարաֆընտան թիւրքէ Աւետիսի միւթէրինն տա'-
վէթ օլունտու: Սէնէ ի ճարիլէյին Հոկ. ա-
յընա գատար քէմալը սատագաթլէ պու խըտ-

մէթ ի մախսուսէսինէ տէվամ էյլէտի: Պու
միւստէթ զարֆընտա Կէնճէրին իսթանպուլ
շիւքէթի նէգարէթինն ինթիլապ օլունտու:
Շիւքէթին կէրէք հէյ'էթ ի խաթէսի վէ կէ-
րէք 'աղաւընն հիւսն ի թէվէճիւհիւնէ նա-
'իլ օլմուշ իտի:

Իսթանպուլ միւթէվէֆաթըն խաթալըլ-
նըն նէվ'ի էյի աշըլըմալընտան, զա'ա-
ֆը 'ատի խաթալըլտան 'իպարէթ պիր
չէյ զանն օլունտու իսէ տէ, պա'տէհու հիւ-
մա ի թիֆօրտի օլունտը թէպէյիւն էյլէտի:
Իքի հաղըգ տողրէթլար իւն Կոստանդնուքի
վէ Ինէճէնան 'ա'իլէ խալըլ 'աղաւընն ֆէվ-
էլ առէ սայ ու զայրէթլէրինն իւղրէն միւ-
թէվէֆաթ ի միւսմալէյի միւսմալէյի 'իլլէթին
չէտիտ հիւսնուլէրինտէն թախլիս ի կիրիպան
էյլէյնէտի:

Խաթալըլ միւստէթինտէ ֆագ. Պատ.
Ա. Ասատուրեան տէֆաթլէ միւսմալէյի զի-
յարէթլէ, աշվալը իւսնանիլէսի հաղընտա
գօնուշուպ պիրիքտէ տու'ա էթմէյն ֆուր-
սաթը օլունտը: Խաթալըլն էլէմ ու
իլլիլարալը միւսմալէյի առուտէ հալինի իս-
լալ էտէմէտի: Բէնտիլ խաթալըլըն պիր-
թիւն միւստէթինտէ էքսէր տէֆա իւսնա-
նի իւսնիլէ, վէ Բիւթապը Մուգատտէստէն
պա'ղը գըթալար սէօյլէմէսիլէ պէրապէր,
իսթանպուլի Կէնճէր շիւքէթի իւն Բիւստո-
սըն քիլիսէսինն թէրագըլը խոսուսընտա
պէյանը արղու էտէր իտի: Բէգալիք քէն-
տիլին սէվլիւլիւ գէվճէսիլէ քիւնիւք չօ-
նուղալընն միւսթագալէլլէրինն թէ'միւն
էտիլմէսի իշինն իղհարը թէմէնիլաթ էյլէմիշ
տիր: Պիրատէրինն գէվճէսի Մարգարիտ հա-
նըմ եանընա չաղըրարագ, օլ կիւղէլ սիմա-
լը մէլէյի կէօրիւպ կէօրմէտիլին մէրգուլէյն
սու'ալ էթտիլի կիպի, քէնտի գէվճէսի իւն
սա'իլ թէ'ալլիւմէրնա տախի պունտ միւ-
սալի սու'ալլէր իրատ էյլէմիշ տիր:

Նոյ. 13 է միւստըլ կիւնիւն կէճէսինտէ
արթըլ հէվի շիֆա իւմիտի նապէտիտ օլմուշ,
վէ խաթալ քէնտի սօնուտա եաղաշմագտա
կէօրիւսիւսիւ պիր սըրատա, պիրատէրի
սայքի պիրթիւն կիւն աշըն եաթաղը
եանընտա աշա մուգալլէտ, վէ աշը պէք-
լէմէքլէ կէշիւմիշ օլարագ, Բիւթապը Մու-
գատտէստէն պիր գաշ այէթ գրա'աթ էթմէ-
յի միւստիպ ֆուրսաթ 'ատտ էյլէտի: Օգու-
մալը պիրթիւսիլէ խաթալայ խիթապէն,
'Աշվիլիւ պիրատէրիմ Յակոբ, պագ, Բապա
սանա նէ' տէյօր: Սէնի քէնտի իսթի իւն չա-
ղըրալ տէյօր, «Վէ շիմտի, էյ Յակոբ, սէնի
խալը էտէն . . . Բապա պէօլէ պուլուրը:
'Գօրգուս, զիրա պէն սէնի ֆիտիլէ իւն խէ-
լաս էթտիւմ. իսթիլէ չաղըրարագ, Սէն պէ-
նիւմ սին. սէն սուլարտան կէշտիլինտէ պէն
սէնին իւն օլունտըլ, վէ ըրմագալարտան կէշ-
տիլինտէ սէնի իսթիլա էթմէյնէքլէր: Աթէշ
իշինտէ իւրիւսիւսիւսիւս եանմայաճագըն, վէ
'ալէվ սէնի եաղմայաճագ տըր. զիրա պէն
Ալլանըն Բապա Գուստուսը իսթայէլ սէ-
նին խէլաքեարըն իմ» Թէքար, պագ, Յի-
սուս սանա նէ' տէյօր, «Գըյալմէթ վէ հայաթ
պէն իմ, պանա իման էտէն էօլսէ պիլէ հա-
յաթտա օլունտա տըր» Բէգալիք, «Պանա կէ-
լէնի ալալ տըլարը չըգարմայաճագըլ» Պի-
րատէրի 'աղիլիւմ, պու սէօլլէրի սէօլլէյն
Յիսուսը սէվէր' մի սին» տէտիլինտէ խաթալ
կէօլլէրինի աշարագ, «Էվլէթ, պէն Յիսու-
սը սէվէրիւմ. օ պիլիլ նիսայէթսիլ մուհապ-
պէթլէ . . . » տէտի: Վէ լաքին սօնկրա
պիր աղ քէսպի զուլլէթ էտէրէք, «Պիսու-
սա իւն քէրրէ սուալ էտինիլ . . . » Էվ-
լէթ, պէն Յիսուսը սէվէրիւմ» տէտի: Պա'տէհու

պիրատէրի աշա վալիտէսինն սէլամ եաղմագ,
եախօտ պաշապ պիր շէյ սէօլլէմէք իսթէր
մի տէյիւ սու'ալ էթտիլ իսէ տէ, խաթալ
պու. սու'ալլէրէ ճէվապ վէրմէյն մուգթէտիւր
օլմայըլ, եալընըգ տուտագալընը թէվի-
րէթմէքտէ կէօրիւսիւսիւ:

Մէրհումն ճէնագէ ալայը ֆէնճէնպէ
կիւնիւ իւրա օլունտու: Հալա աշըգ օլունտ,
սա'աթ ալաթուրագ Յտէ տօսթլար միւթէ-
վէֆաթըն խանէսինտէ թօփլանմըլար իտի:
Աղտէմէ իւք ըուհանի խըտմէթին էվտէ իւ-
րա էտիլմէսինն գարար վէրիլմիշ իտի իսէ
տէ, մէրհումն պիր չօգ տօսթլարընըն թա-
լէպ վէ ընճալը իւղրէրինէ քիլիսէտէ տախի
ըուհանի խըտմէթին իւրա օլունտագտա գա-
րար վէրիլար: Կէրէք էվտէթի մուլթաթար
խըտմէթտէ վէ կէրէք քիլիսէտէ մուլթաթան
խըտմէթ ի ըուհանիլէ էանալընտա պէօլիւք պիր
իղտիւսմ, վէ պունլարըն իշինտէ Պայալ Հաուս,
Բօպէթթ գօլէճի վէ Հօմ մէքթէպի թարաֆլա-
րընտան վէքիլէր հաղըր պուլունմագտա իտի:
Նա'լ խանէտէն քիլիսէյնագլ օլունտըլըլէման
նիշանէ ի հիւրմէթ օլմագ իւղրէ, մէրհումն
մէ'մուրիլէթ ընթիլլէրի իւն մահրէմէրի թա-
րաֆընտան թաշըմագտա իտի: Թապուլթըն
էօնիւնտէն միւթէպէր զալղար, իսթանպուլ
Պայալ Հաուս 'իպատէթ խանէսի, Աւետիսի
իտարէ խանէսի հէյ'էթ ի թահրիլլէսի, կէնճ-
լէր վէ նէվճիլանլարըն իսթանպուլի շիւքէթ-
լէրի վէ Պայալ Հաուս մէ'մուրիլլէ թարաֆ-
լարընտան հէտիլէ էտիլմիշ չիւքէ թաճարը-
նը թաշըմագտա իտիլէր: Բիւթապէ ֆագ.
Պատ. Ասատուրեան խըտմէթ ի ըուհանիլէ-
յի իւրա էյլէտի: Խըտմէթ ի ըուհանիլէտէն
սօնկրա, թապուլթ տօսթ վէ ընթիլլէր կիւ-
րուր թարաֆընտան իւսկիլէտար իսկէլէ-
սինն, վէ օրատան Ինճիլի էրմէնիլէրին Ֆէրի
քէօյտէ վաղը' մէղարըլընա նագլ օլունտու:
Աղտէմէ թա'նիլ օլունտան սա'աթտա մէրա-
սիմի ըուհանիլէ մէղարըլըն 'իպատէթլա-
նէսինտէ իւրա էտիլիպ, պունա Պատ. Ա. Ա.
սատուրեան, ֆագ. Պատ. Ա. Իսթիւհան, վէ
Պատ. Շմաւոնեան իշթիլաք էյլէտի: Իղլէթ-
լու ֆրօֆ. Յակոբս էֆ. Չէճիլեան պիր
մէրսիլէ սէօլլէտի:

Փրօֆէսօր էֆ. Ա. Նիվալը հաղըրէտէ սէվ-
կիւլիւ ֆէտէրիմիլին հուգուրընտա թէվա-
ղու' էտիպ, քէմուլը խալթի իւն «էյ սէմա-
լի ֆէտէր, իրատէթին միւսպարէք օլունտ»
տէմէքտէն պաշապ պիր շէյ էտէմէղիլ տէ-
տիլի կիպի, միւթէվէֆաթըն չամաթա իւն
տէյիլ, ֆագաթ սիւքիւթ պիր թարագտ իւ-
լէր իտիլինն, վէ շիւքէթին ընթիլ սըֆէթլի-
լէ հուգարա քէնտի սէվլիւլիւ նագլըլարը-
նըն վէֆաթընտան տօլայը քէնտի էսէֆէ-
րինի, վէ խըտմէթ ի նաֆիէսինտէն տօլայը
քէնտի մէմուսիլլէթլէրին պէյան էթմէք իս-
թիլլէրին, վէ աշըն զիքր ի ճէմիլլինն ա-
րամըլտա տա'իւմ միւսպարէք օլունտընը
պիր պէյան, Չէնապը Հաղըլըն գէվճէսինի,
էվլատընը, միւսիլէրէմ պիրատէրինի, 'ա-
'իլէ խալըլըն, վէ ճիւլիլ տօսթլարընը միւ-
թէսէլլի գըլմասընը թէմէնիլ էյլէմիշ տիր:
Խըտմէթ ի ըուհանիլէ սօնուտա ֆագ.
Պատ. Ա. Կոստանդնուքի քէնտի 'ա'իլէ խալ-
ղընն համիսի սըֆէթլիլէ իւն իւն կիլիպ,
քէնտի ըուհանի պիրատէր վէ տօսթլարընա
իղհար էյլէտիլլէրի իշթիլաք վէ տէրատաշ-
լըգտան տօլայը պէյանը թէշէքըլէր էյլէտի:

Սէվկիլիւ տօսթլարընը վաղըլթըլ վէ-
ֆաթընտան տօլայը թէ'էսիւթ ի 'աղիմիլիլ
պէյանիլ պէրապէր մէրհումն գէվճէսի, էվ-
լատը, վէ Կոստանդնուքի ինէճէնան 'ա-
'իլէլլէրինն 'աղիմ թէսէլլիլէ նա'իլ օլմալա-
րընը թէմէնիլ էտէրիլ:

Իսթանպուլ
7/13 Նոյ. 1888

Հ. Ս. ՃԵՆԼԱՆԵԱՆ

ՇՈՒ՝ՈՒՆԱԹ Ը ՍԻՅԱՍԻՅԷ

Բուսի Նոյ. 12, վէ Աւսթրալիա Նոյ. 24, 1888

ԷՎՐՈՓԱՆԵՐ ԱՂԱՍԸ Ը ՉԱՋՐԵՍԻ

Բուսիա Հիւքիւմէթի փարիսատէ 500,000, 000 ֆրանկը պիւր իսթիզրազ 'ազատ էյլէ- միշ տիր: Փարիս պանքէրլէրի մէջքիւր իսթիզրազը եիւզիւ 831/2 ֆիյաթլէ վէր- միշլէր տիր: Իսթիզրազըն սէնէվի ֆաիզի եիւզտէ տէօրթ օլուպ, պու ֆաիզ հէր իւչ ալտա պիւր թէ'տիյէ օլունամագ տըր: Բու- սիատան վարիտ օլան խապէրլէրէ կէօրէ, պու իսթիզրազըն 300,000,000 ֆրանկը 1877 սէնէսի իսթիզրազընըն թէսվիյէսինէ գուլա- նըլըպ, մապաղի 200,000,000 ֆրանկըն սարֆը Հիւքիւմէթին ըէյինէ պրազըլաճագ տըր: Վէ լաքին Ալմանիա վէ Ալսթրիա դաղէթա- լըրը մէպաղը մէջքիւրըն քեաֆֆէսինի տախի 'ասքէրի մագսէտլէրէ դուլանըլաճա- ղընա, եա եօգսա Պէրլի ֆա'ն դաղէթաընըն տէտիյի կիպի, իսթիզրազըն մագսէտի Բու- սիա իթիպարը մալիսինի թանքիմէ տա- 'իսի մէպէք ի սիյասիսինի սուլսիւրլէրանէ օլտըրը իթիզրազընըն թէրվիւ, վէ օլ վէճիւ չօղա վարմագտան մուվաֆֆադ օլաճաղընա տանա էյի պիւր իւմիտլէ Ալմանիատա պիւրէ պունտան փէք պէօյիւք օլան պիւր իսթիզ- րազ ազտընա մուգթէտիր: օլմագ 'իսիյինի զանն էթմէքտէ տիրլէր: Սէնէվի վարի- տաթ վէ մէսարիֆաթը Բուսիանընքի գա- տար պէօյիւք օլան պիւր Հիւքիւմէթ իչիւն 'ազատ օլունան իսթիզրազ պէօյիւք պիւր իս- թիզրազ օլմալըպ, ֆա'ն դաղէթաընըն տա- խի զիքը էթտիյի իւզրէ, տանա պէօյիւք պիւր իսթիզրազ 'ազատ օլունամագտ, տէվէթ ի միւլարիլէյանըն մէպէք ի սիյասիսինի մու- հիմ պիւր թէպէտտիւլ հասըլ էտմէք:

Վէ լաքին Ալման դաղէթալարընըն նէշը էթտիլէրի սա'իւր պիւր դօրդու խապէրի վար տըր: Շիմտիյէ դատար Գալգասիանըն իքին- ճի օրտուսընըն թէշըլի էտէն 19ընճը, 20ճի վէ 21 ինճի փիյատէ ալայլարըն Ջարըն էվա- միւրի մուճէպիւնճէ Գալգասիատան կէրիյէ չաղըլաճագ տըր: Բուսիանըն պու մուճմէ- լէսի պիւր չիւպիէ Հիւքիւմէթի Սէնիյէ ի- չիւն չայան ը մէմնուսիյէթ մէվատտէն տիր: Ջիրա պու հարաքէթ տէվէթէյն պէյիւնտէ ճարի օլան միւնասէպաթ ը տօթտանէին տէվաթ էտէճէյնէ Ջարըն էմիյէթի օլտը- ղընը իսպաթ էտէր: Ֆադաթ Ալման դաղէ- թալարընըն պէյանընճա, պու իւչ ալայլար Բուսիանըն դարպի հուտուտ պօյունտա թօլի- լանմըլ օլան 'ասաքիլինէ դամմ օլունուպ, Ալ- մանիա վէ Ալսթրիա տէվէթէրիին մէվ- գիինի թէհիւքէյէ գօյաճագ տըր: Բուսիա դաղէթալարըն պու վէճիւ 'ասաքիլի ճէմ' օ- լունտըլընըն ըէսմէն թէքըլիպ էթմէքտէ տիր- լէր: Պու դաղէթալարըն պէյանընճա, չիմ- տիքի հարաքէթ ը 'ասքէրիյէ իքի փիյատէ իլէ պիւր սուվարի ալայլընըն Ղարպի հու- տուտան Շարքի հուտուտա նաղընտան 'ի- պարէթ տիր: Հաղիպաթ ը հալը անկալմագ կիւճ իսէ տէ, շու գտտարըն իթիւրաֆ օլուն- մալը տըր քի, Բուսիա տէվէթի խուսուսըն- տա Ալմանիատա հիւքմ սիւրէն չիւպիէ հիւ- սիյաթընըն Բուսիա տէվէթիին հարաքէթ ը 'ասքէրիլէսինէ տա'իւր իֆրաթ մուպալտղա հուտուլինէ սէպէպ օլա պիւրի:

Վիէննատա հիւսիյաթ ը 'ուսուսիյէյին ճէ- ըյանը տանա իւմիտլի օլտըլընտան, Ալման դաղէթալարընըն թէֆսիլէրի միւպալտղալը 'ատտ օլունույօր: Պու դաղէթալարըն Ալմա- նիա կիպի գուլվէթի պիւր տէվէթին վէ- քիլլէրինէ եաղըլաճագ տէրէճէտէ, հէր

հիւգ'ի չէյտէն չիքեայէթ էտէր, վէ էօվ- քէլի պիւր հալէ միւպլէլա օլունուլարըն հիւս օլունամագտա տըր: Պու ճիւմէ իլէ պէ- րապէր վարիտ օլան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, Վիէննա պօրսաընտա ֆօնտօլարըն ֆիյա- թընճա թէտէնի վուգու' պուլտըլընտան, մէջքիւր փալիթաթտա խալը ըանաթըլ- լըպ հիւս օլունամագտա տըր: Հիւ քիմսէ եա- գընտա մուհարէպէ վուգու' պուլաճաղընը զանն էթմէք իսէ տէ, Բուսիա մէպէքի 'ա- լէյհիւնտէ չէտիտ լիսան իսթի'մալ էտէն Ալ- ման դաղէթալարըն պիւրէ քէնտի դարիլէրինի պունա ինանմագտան սագընտըրըլար: Ալ- մանիալարըն ըանաթըլընըն սէպէպի ինթիմալ քի Սլէնդ'ը դաղէթաթը թարա- ֆընտան ա'լա սուրէթտէ պէյան օլունմըլ տըր: Մէջքիւր դաղէթանըն պէյանընճա, «Բուսիա թարաֆընտան իթիլիսաղ օլունան թէտպիլլէր օլ տէրէճէ պէր տէվաթ օլմուչ, վէ օլ գատար վաղը' սուրէթտէ եալընը պիւր մագսէտին իճրասընա, եա'նի քէնտիինի թէտաֆիլ'ի վէ թէճալուղի գուլվէթէրինի խուսուսի պիւր մանալ ճիւլարընտա արթը- մաղա հասը ու սարֆ օլունամագտա տըր քի, հէր քէսին մէջքիւր մանալտէ էր եա կէճ պիւր դարըլըլըպ դուհուր էտէճէյինի, վէ է- յամ ը սագըլագտա հագըլընտա փէք աղ տիւ- չիւնիւլէն վաղը'ալարըն ինթիմալիյէթ ինէխաս- սէթէն տիգգաթ օլունտըլընըն զանն ու թախ- մին էթմէսինէ սէպէպիլլէթ վէրմէքտէ տիր:

Կէրէք ասըլ օլուն կէրէք օլմասըն, Բու- սիանըն քէնտի թէտարիլընաթ ը հարպիլէսի- նի թէքիւտ էթտիլի իթիգատը հէմ ճիւլար տէվէթէրի տախի ալի չէյին իճրասընա մէպուր էտէճէք տիր: Ջաթէն հուտուտ պօյունտա վաղը' իւչ վիւլայէթէրինտէ, եա- նի Վիւնա, Վարալիա վէ Գիէֆտէ 300,000- 400,000 գատար 'ասաքիլի վէ 700 թօլու մէվճու օլտըլըն թախմին օլունտըլընտան, պունլարա Գալգասիատաքի իւչ ալայ տա- խի 'իւլալէ էտիլէճէք օլուր իսէ, մէճմուլ' սուլի ու ասայիլ վաղը'ընտա Ալսթրիա տէվ- լէթի 'ասաքիլիին մէճմու' ի միգտարընտան զիյատէ օլաճագ տըր:

Էվրօպիանըն քեաֆֆէսի իւչ իմիլէրաթօր- լըպտան 'իպարէթ օլմալըպ, փօլիթիգալինաս- լար սա'իւր կէրլէրտէ, 'ալէլ խուսուս Ֆրանսա ճիւմնուրիլէթինին թէգալիւտ էթմէքտէ օ- լան դա'տֆընտա մուճիպ ի էնտիլէ էմարլէր կէօրմէքտէ տիրլէր: Ֆրանսըլ հիւքիւմէթի իլէ միլլէթինին անվալ ը հաղըրէսի չիւպիէ օլունամագտա տէրէճէտէ սուլսիլէրլէրանէ իսէ տէ, Պուլանթիսթ հէյէճանը իլէ գանուլ ը էնասի թա'տիլի թէտպիլլէրին նէթիճէսի նա- մա'լիւմ տիր, վէ էյէր 'ասքէրի պիւր սէրսէրի մէվճը ի իղթիտարա կէչէր իսէ, քէնտի մէվ- գը'ինի գուլվէթէլէնտիրմէք ֆիլիւն ումուր ը էճ- նէպիլլէտէ սէրպէսթ պիւրմէպէք իթիլիսաղընա մէպուր օլաճագ տըր: Սըրպիլթան պէօյիւք տէվէթէր իլէ օլան միւնասէպաթըն սէպէ- պիլլէ պա'ղը տէրէճէ էնտիլէյի մուճիպ օլ- մագտա իսիյինտէն, թատիլ զալանիյն գօ- միսիօնը իլէ կէլէճէք ինթիլիսաղաթըն նէթի- ճէսինէ քէմալ ը կէրմիլլէ ինթիլար օլունա- ճագ տըր:

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

Աթինատան Նոյ. 17 թարիլիլլէ վարիտ օլան թէլէկրաֆնամէյէ նաղարէն, Մ. Թրի- գուլի 96,000,000 ֆրանկ իլէ միւվաղէնէ հաղըլ օլտըլընըն միւպէյին պիւր պիւրսէթ թան- գիւմ իլէ միլլէթ մէճիլսինէ թէպիլլէ էյէմիշ տիր: Բիւլայէթէ նաղարէն, միւլարիլէյին

պէյանաթը մէմնուսիյէթ ի 'ուսուսիյէյի մու- ճիպ օլմուչ իսէ տէ, մուսալիֆ ֆըրգա ըէ- 'իսի Մ. Տէլիւանի, Մ. Թրիգուլիին պիւր- ճէյէ մէսուպ քէչֆիյաթ վէ թախմինաթընըն տօղրու օլմատըլընըն իտտի'ա էյլէմիշ տիր: Գէպալլէք Մ. Թրիգուլի Աթինատան Ենի չէհրէ գատար միւմթէտ օլաճագ պիւր տէմիւր եօլըն իմթիյաղը եաղընլարտա ի'թա էտիլէ- ճէյինի սէօյլէմիշ տիր: Ինկիլթէրա, Ֆրան- սա, Ալմանիա վէ Ալսթրիա տէվէթէրինէ մախուս խալը չիւքէթլէր պու իմթիյաղըն իսթիհալը պապընտա պիւրի պիւրլէրինէ ըէ- գապէթ էթմէքտէ տիրլէր: Կէչէն հաֆթա պէյան էթտիլիմիլ իւզրէ, Հիւքիւմէթ ի Սէ- նիյէ լաղըմ կէլէն իմթիյաղընամէյի վէրտիլի հալտէ, Ենի չէհրաթէն Սէլանիյէ գատար պիւր տէմիւր եօլու ինչասը իչիւն պիւր գուճիւնեա հաղըր տուրմագտա տըր:

—Նոյ. 13տէ Ֆրանսա մէճիլի մէպ'ուսա- նընտա տէֆ'աթլէ հէյ'էթ ի մէճիլսին ըէգա- լէթինի մուճիպ օլան չամաթալը վէ փաթըր- տըլը մէնպարլէրտէն պիւր տիկէրի թահա վաղը' օլտու: Մէջքիւր չամաթա հէնկեա- մընտա պիւրսէ գօմիլթէսինտէ 20 ըիւլլէթ եէյէն քիմսէլէր վար սըր տէտիլի իչիւն Մ. Ճիլլի Նիմտէ մուհաքէմէ էտիլմէքտէ իտի: Պու Մ. Բուլիլլէյին մէվճը' ը պահսըն — քի պիւրսէյին միւպահէսէսի իտի — չահիտ սը- ֆէթիլլէ Նիմտէ տա'վէթ օլունան մէպ'ուսան մէճիլի ա'ղասը մանալ ը մէջքիւրէ կիտէ պիւրմէլէրի իչիւն թէ'սիլի էտիլմէսի թէքիլ- ֆիին էթմէսինէ սէպէպ օլտու: Պու թէքիլ- ֆէ պիլլաթ Մ. Ֆիլաքէ մուգալվէմէթ էթտի- լինտէն, պիւրսէ գօմիլթէսինի մուհաֆաղա էթմէյէ չալըլաղը թէօնմէթիլլէ իթիլիսաթ օլունտու: Փաթըրտըլը պիւր սա'աթտան օլունտու: Փանալարթէ մէպ'ուսը Մ. Գասան- եաղա տիւլլէլ օլուն տէօրթ թէքիլլէ վու- գու' պուլտու իսէ տէ, պունլարըն քեաֆֆէ- սի տախի սուլսիլէրլէրանէ պիւր սուրէթտէ թէսվիլլէ էտիլտի: Վարիտ օլան պիւր թէլէ- կրաֆնամէ Ճիլլիին սալը վէրիլտիլինի իս- պար էթմէքտէ իսէ տէ, իրատ օլունան պուր- հան վէ տէլիլլէրին մանիլլէթինտէն պիւր կէօ- նէ մա'լիւմաթըլը եօղ տըր:

—Իչիւնտէ 900 Հինալի եօլճուլար պուլուն- տըլը հալտէ պիւր վաֆօրըն Հինալիսանըն դարպի սահիլինտէ դարգ օլմուչ իտիլլինտէն գօրգուլմագտա տըր: Պունտան իքի հաֆթա ազաթմ Միլթթէհիտէ ի Սմէրիգանըն Բօչս- թըր չէհրինտէ պիւր ֆապրիգա եանմըլ օլուպ, վարիտ օլան սօն խապէրլէրէ կէօրէ, պինա- նըն խարապասը ալթընտան 38 էօլիւ ճէսէտ չըգաթըլմըլ, վէ 40 քիմսէյին ճէսէտի տանա պուլունմալըն տըր: Ֆրանսանըն Անճէր չէհ- րի գուրպիլտէ վաղը' հիւքիւմէթէ մէսուպ պիւր թալ ճագընտա պիւր արաղի գըթ'ասը պաչգա պիւր մանալ իւզէրինէ էնմէսիլլէ 18 քիլի անըն ալթընտա դալմըլ տըր: Պուն- լարտան իքիսի սաղ վէ մապաղիսի էօլիւ օ- լարադ տըլարը չըգաթըլմըլ տըր: Նանթ նամ Ինկիլլ վաֆօրը պաչգա պիւր վաֆօրա չար- վըլտըլտան սօնկրա, Ինկիլլ գանալընտա դարգ օլմուչ, վէ թա'իլլէլլէրինտէն 30ը պօղու- լարադ թէլլէթ օլմուչ տըր: Պէճիլգատա պիւր քէօմիւր մա'տէնիլտէ պիւր փաթլայըլ վու- գու' պուլտու, 30 քիլի թէլլէթ օլմուչ տըր:

—Գրալ Եօրիլինի թախթա օթուրմասընըն եիկիլմի պէչինճի սէնէ ի տէվիլլէսի միւնա- սէպէթիլլէ իճրա օլունան չէնկիլլէր 'աղա- պիլտէ Գօլիէնհակտա տախի վէտէրինին թախթա օթուրմասընա թիլլըլարէն միւլա- րիլլէյինքինէ պէնգէր չէնկիլլէր իճրա էտիլ- միշ տիր: Տօղըլընճը Գրալ Բիւսթիլյան սէ-

լէֆի եւտինճի Գրէտէրիքին վէֆաթը իւզէ-
րինէ, 1863 Նոյ. 15տէ Գրալ օլաղընտան,
քէնտի մախտուճընտան անճագ պիր դաշ
հաֆթա աղ սալթանաթ սիւրմիւշ տիր: Պու
միւնասէպէթլէ իճրա օլունան շէնլիքլէրէ
կէլմիշ օլան հիւքմտար խանէտանը աղաւը-
նա մէնտուպ ղէվաթ արասընտա Րուսիա
վէլի ի 'անտ փրէնսի, ինկիլթէրա վէլի ի
'անտ փրէնսի, Ալմանիա իմիէրաթօրըն
պիրատէրի փրէնս շէնրի, Ալմսրիա իմիէ-
րաթօրը աղրիպասընտան Արշիտիւք Վիւնէլմ,
վէ Նօրվէն իլէ իսվէն վէլի ի 'անտ փրէնսի
հաղըր պուլունմագտա իտիլէր: Նոյ. 14տէ
110 ղէվաթտան 'իպարէթ պիր ճէմ'լիյէթէ
սէրայտա րէսմի պիր ղիյաֆէթ իթա օլու-
նուպ, ֆէրտասը կիւն պիւս պիւթիւն շէնլի-
յէ մախտուս րէսմիէրին իճրասընա թախսիս
օլունտու: Ենվմի մէղքիւրէ մախտուս էն
ղիյատէ շայանը աղգաթ վաղըն 30,000
շէնրիլէրտէն միւրէքքէպ պիր ալալըն քէն-
տիլէրին թէպրիքեաթըն պէյան էթմէք իւզ-
րէ սէրայա կիթմէսի իտի: Խոստուսի պիր
թաթար Գրալա Ալմանիա իմիէրաթօրիչա-
սընտան ղիգըմէթ հէտիյէլէր կէթիւրտիլի կի-
պի, Գրալիչա Վիլգթօրիա իլէ փրէնս Պիդ-
մարգ տախի միւշարիլէյնէ թէպրիքնամէլէր
իւսալ էյլէմիշլէր իտի:

—Դեկ. 2տէ Ալմսրիա իմիէրաթօրը
թախթա չըգմասընըն 40րնճը սէնէսինի պի-
թիւրէնէք տիր: Միւշարիլէյն, Գրալիչա Վիդ-
թօրիա իսթիւնա թութուլտըն հալտէ, էվ-
րօֆա հիւքմտարլարը արասընտա էն ուղուն
միւտտէթ իճրա ի սալթանաթ էթմիշ օլանը
իսէ տէ, պու միւնասէպէթլէ պիր կէօնէ 'ա-
լէնի շէնլիք իճրա օլունմամասը արգուսընը
պէյան էթմիշ օլաղընտան, Վիւննանըն պէ-
լէտիյէ մէ'մուրլարը օ վաղթա գատար 300,000
ֆիօրին սարֆ էթմիշ օլաղլարը շէնլիք իճ-
րասընա տա'իր թէտարիքեաթ խոստուսըն-
տաքի էմրիլէրին կէրի ալմըլար տըր: Իմ-
փէրաթօրըն պու մու'ամէլէսի Ալմսրիա իմ-
փէրաթօրիչասընըն փէտէրի Պալիէրա Տիւ-
գիւ Տիւգ Մագսիմիլիանըն կէլէն հաֆթա
վուգու' պուլան վէֆաթընտան նէլ'էթ էթ-
միշ օլա պիլիւր: Միւթէվէֆթա ի միւշարիլէյն
պիր դաշ կիւնտէն քէնտիլին 80րնճի սիննի-
նի իթմամ էտէնէք իտի: Իմիէրաթօրիչա
փէտէրիլին վէֆաթը խապէրիլին ալաղը վա-
ղըթ Գօրֆուտա օլաղընտան, ճէնագէ ալա-
յը իճրա օլունմագտան էվվէլ Մուսիլիէն եէ-
թիւմէք իւզրէ մուֆարաթաթ թէտարիքեա-
թըն 'անէլէթէն կէօրմիւշ տիր:

—Թալլանտան Թրիէսթէյէ վարիտ օ-
լան պիր թէլէկրաֆնամէ Աղադ տէնիլիլին
գըսմէն տօնմուշ իտիլին, վէ մահալը մէգ-
քիւրտէ եիւք ալմագտա օլան 30 վաֆօր իլէ
33 եէլէքէն կէմիլէրի տօնա թութուլմըն օլ-
աղըլարընտան, ինկիլմալ քի թա պահար
վաղթընա գատար պուրտտա գալմաղա մէճ-
պուր օլաճաղարընը խապէր վէրիյօր:

—Թիւնթաթէնտէն Թալլա քէլիտէ օլունան
պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, Րուսիա իլէ
Գօրիա արտսընտա կիլլի պիր մու'անէտէ
մէվնուտ տըր քի, պու մու'անէտէ մուճէ-
պիւնէ Գօրիա Րուսիանըն հիւմայէսինի գապուլ
էյլէմիշ տիր:

—Պուքրէշտէն վարիտ օլան պիր թէլէկ-
րաֆնամէյէ նաղարէն, մուհաֆագաքեարան
Փըրգասը րէ'իսի Մ. Գաթարընըն միւնթէ-
մէլ 'ատտ օլունտընը իւզրէ, մէճիւսի մէպու-
սան ըիյասէթիւնէ ինթիլապը թէպէյիւն է-
տէր իսէ, հէյէթ ի վիւքէլաճա թէպէտտիւլ
վուգու' միւնթէմէլ տիր:

—Րիւլայէթէ նաղարէն, Գրալիչա Նաթա-

լի էվրօիանըն հէփ տէվէթլէրինէ 'արգ է-
տիւմէք իւզրէ, թաթիլիգ հիւքմիւ 'ալէյհին-
տէ պիր փրօթէսթօ նամէ հաղըրաճագտա
տըր: Գրալ Միւլան 'Ամախտուլմըն վալի-
տէսի' նամըլէ կատ էթմիլի Գրալիչայա
մէղքիւր փրօթէսթօ նամէ ֆիքրիւտէն վաղ
կէլմէսի շարթըլէ միւշարիլէյնանըն Հաշմէթ-
լի լաղապընը իպղա էյլէմէյի վա'տ էթմիշ
տիր: Սըրպիսթանտա էֆքեարը միւֆրիթէ
Փըրգասը պիր ա'յան մէճիւսի ինտասը 'ալէյ-
հինտէ պէյանը էֆքեար էթմիշ, վէ կէլէ-
նէք ինթիլապտա պու Փըրգանըն ղալիպ
օլաճաղը միւնթէմէլ պուլունմըն տըր: Պու
Փըրգանըն րէ'իսիլի Ալմսրիաթան ղիյատէ
Րուսիայա մէյալ կէօրիւնմէքտէ տիրլէր:

—Պալատէ պէյան էթմիլիմիշ ճիլի վա-
ղընտընըն գուհուրընա մէճիւսի մէպուսան
աղաւընտան Մ. Անտրիու սէպէպ օլունը տըր:
Պունուս նէթիճէսի օլարագ, Մ. Անտրիու ի-
լէ Մ. Կիւյօ արասընտա պիր տիւնէլլօ վու-
գու' պուլմուշ, վէ Մ. Անտրիու կէօքսիւն-
տէն խաֆիֆէ պիր կարա ալմըն տըր:

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Նոյ. 11է միւսաթրֆ Փաղար կիւնիւ փը-
րէնա Ֆէրտինանտըն սէրայընըն պաճալարըն-
տան պիրի աթէշ ալաղ իսէ տէ, կանըն
փէք չափուք սէօնտիւրիւլտիւս ֆանսալիլիթ-
լէրին ֆիթիւն ու ֆէստալարընը Պուլարիս-
թան հիւքիւմէթլինէ խապէր վէրէնէլիմ տէ-
յիւ իսթանպուլտան Սօֆիայա կիթմիշ օլան
Հէրթպուրլի նամ քիմէնէ Պուլարիսթան-
տան թարտ օլունմըն տըր: Մէրգու' փօ-
լիս նէղարէթի թանթընտա Սըրպիսթան
հուտուտընա կէօնտէրիլտիլինտէն, Հիւքիւ-
մէթին անա ինանմամըն օլաղըն գահիւր տիր:
Պուլարիսթանտա սիւքիւնէթ հիւքմ սիւր-
մէքտէ օլուպ, Սօպրանիլէնի փէք տէ մու-
խալէֆէթ էթմէյէրէք Հիւքիւմէթլին թէտա-
պիրիլի գապուլ էտէնէյի միւնթէմէլ կէօ-
րիւնմէքտէ տիր:

—Պիթլիտէն վարիտ օլան խապէրլէրէ նա-
ղարէն, Թէղուլթ գարիլէսի պիր գէլլէլէ վա-
սըթասըլէ սալքի պիւս պիւթիւն խաղապ
օլունը տըր: Էնալի խոստուսա սաթըլմըն օ-
լան ղախիլէրիլին պէտէլիլի էլէ կէլիլէ-
մէմէլէրի սէպէպլիլէ պիր հալը սէֆալէթ վէ
փէրիլտիլտէ գալմըն օլաղըլարընտան, մու-
'ալէնէթ իլիւն Չաթ Շահանէյէ միւրաճա-
'աթ էթմիշլէր, վէ մահալի հիւքիւմէթ մէ-
մուրլարընըն լաղըմ կէլէն մու'ալէնէթի իթա
էյլէմէլէրի պապընտա իրատէ ի Սէնիլէ սատըր
օլունը տըր: Պիթլիս վիլայէթիլտէ պու իսմ-
լէ կատ օլունան իքի գարիլէ մէվնուտ իսէ
տէ, պէլքի պու գարիլէնի Ախալթ գաղաւը
տախիլիլտէ վէ Նիմրուտ տաղը գա'իտէսին-
տէ վաղը' իքի եիւզ խանէլի գարիլէ օլաղ-
ընըն ղանն էթմէքտէ իղ: Պունտան պիր
գաշ սէնէ մուգատտէմ գարիլէ ի մէղքիւրէտէ
եիլնէ պիր հարաքէթ ի արգ վուգու'ըլլէ խոյ-
լը խանէլէր խաղապ, վէ 90 քիլի թէլէֆ
օլուն:

—Եունան հէյէթ ի սէֆարէթ ի մախտու-
սէսի կէլէն ճիւմ'ա էրթէսի իսթանպուլտան
մուֆարաթաթ էյլէտի: Էյլէնտէն էվվէլ ան-
լէր Չաթ Շահանէ հուգուրընա գապուլ օ-
լունտըլարընտա, Չաթ Շահանէ Գրալ
Եօրիլիլէ վէրիլմէք իւզրէ քէնտի խաթթը
տէսթիլլէ կաղըլմըն պիր նամէ իլէ Եունա-
նիսթան վէլի ի 'անտ փրէնսի իլիւն պիրիւնճի
րիւթպէտէն պիր ղըթ'ա նիշանը 'Օսմանիլի
ճէն. Վալթիւնօղա թէպիլմէլ էյլէմիշ տիր: Ֆէվգ
էլ 'ատէ մէմուսիլլէթպալիլ օլաճագ սուրէթ-

տէ իճրա էյլէմիշ օլաղըլարը սէֆարէթ ի
մախտուսէլէրինէ պիր կատիկար օլաղ իւզ-
րէ, Չաթ Շահանէ ի ֆատիլաշի ճանիպիւն-
տէն ա'գա ի հէյէթ ի սէֆարէթէ մուրասա
պիրէր գուլթու ինան պուլունըլմըն տըր:

—Սալը կիւնիւ էրմէնի ֆաթրիլի ճէտիլի
Չաթ Շահանէ հուգուրընա գապուլ օլուն-
մագ շէրէֆինէ նա'իլ օլուն: Րիւթպէթլու
'Ալըղեան էֆէնտի քէնտիլին փաթրիլիլլէ
ինթիլապընը թապիլգ էյլէտիլինտէն տօլալը
Չաթ Շահանէյէ 'արղը թէլէքքիւրէլէ, տա-
'իւմ իրատէ ի Սէնիլլէլէ թէվիլիլ ի մու'ամէ-
լէ էտէնէյի վէգա'իֆիլին իճրասընտա ճէ-
նապը ֆատիլաշիլին մու'ալէնէթ վէ հիւնսի
թէվէնճիւհիւնսի իսթիւրնամ էյլէտի: Չաթ Շ-
հանէ րիւթպէթլու Վհապէտտան էֆէն-
տիլին իսթիֆասընտան տօլալը էտէֆ էթ-
մէսիլլէ պէրապէր, խուլուս վէ սատագաթը
քեամիլէսինէ փէք ա'լա վաղըֆ օլունը
րիւթպէթլու 'Ալըղեան էֆէնտիլին ինթիլա-
պընտան մէմուսն գալմըն իտիլիլի պէյան
էյլէտի: Պա'տէնու Չաթ Շահանէ ֆաթ-
րիլ ի ճէտիտէ պիրիւնճի րիւթպէտէն պիր
զըթ'ա Մէճիլլէլէ նիշանը, վէ օլաւտա հա-
ղըր պուլունան իտրէն Նար-Պէյ իլէ Սիմոն
Սէֆէրեան Սըրաղան հաղարաթընա իքիւնճի
րիւթպէտէն նիշանար ինան էյլէմիշ տիր:

—Ինկիլիգ Կրանֆիլ փաշա Սուաքիւտէն
Գահիլէյէ 'ալմէթ էթմիշ օլարագ, իսթիլ-
քեամաթըն տիւմէլէրին հիւնուլէրինէ տա-
յանա պիլէնէյինէ տա'իր իթիմատ պէյան ի-
լէ պէրապէր, մուհասէրէ ուղուն միւտտէթ
տէվամ էտէր իսէ, 'ասաքիլ ի մու'ալմէթ-
գա թէճալուգքեարանէ հարէքէթ, վէ տիւշ-
մէն 'ասաքիլին քէնտի թապեալարընտան
թարտ էթմէլէր լաղըմ կէլէնէյինի իսպար
էթմիշ տիր: Պաղաթ իսթիլլէր ի 'ասաքիլի-
նի էֆքեարընտա, Սուաքիւտէ պուլունան
գուլվէ ի 'ասաքիլիլին 'ատէտի խալը թէլ-
կիտ օլունմատըգա հարէքէթ ի թէճալու-
ղիլէ մէպէթի իթիլիլաղ օլունմագ: Տիւշ-
մէն 'ասաքիլի իսթիլլէքեամաթ իլէ շէնր իւզ-
րինէ գուրըն կաղտըրմաղա տէվամ էտիպ,
արա սըրա պուլունտան վուրուլուպ էօլէն-
լէր տէ օլունը:

—Մ. Գուրուլա իսթանպուլ 'ալմէթլէ Նա-
ֆի'ա նաղըրընտան, Հայտար ֆաշտտան իդ-
միտէ գատար միւթթա օլան տէմիր Կօլու-
նըն քէնտիլին վէքեալէթ էթմէքտէ օլաղը
գուլմիանէյա տէր հալ թէսիլմ օլունմասընը
թալէպ էթմիշ տիր: Տէմիր Կօլունըն թէսիլմ
վէ թէսիլլէր րէսմի իճրա օլունուր օլուն-
մագ, գուլմիանէա Հիւքիւմէթէ 6,000,000
ֆրանկ թէ'տիլլէ էտէնէյինտէն, Հիւքիւմէթ ի
Սէնիլլէնի պու թէքիլլէր րաղի օլաղա հէր
կէօնէ սէպէպի վար իսէ տէ, մէղքիւր տէ-
միր Կօլունու հաղա իլլէթմէքտէ, վէ սէքիլ
սէնէտէն պէրու տախի իլլէթմիշ օլան գու-
միանէա պու թէքիլլէթ իթիլլաղ էթմէքտէ
տիր:

—Պու հաֆթա Աղ տէնիլլէն շէնրիլլէ կէ-
լէն պիր ինկիլի վաֆօրը, թէնիլլէտէ պուլտընը,
վէ թա'իֆէսի իլլիտէն չըղարըլտընտան պիր
գաշ սա'աթ սօնկրա ղարգ օլան սա'իր պիր
Ինկիլիգ վաֆօրընըն թա'իֆէլէրին Աղ տէ-
նիլլէն շէնրիլլէ կէթիլլէ տիր: Հաֆթա-
լէն պէյանընտա, 'Օսմանը պալաղընը հա-
միլ օլան պիր թաղըմ եէլէքէն կէթիլլէրի
Պահր Սիլահաա ախիլէն վուգու' պուլան
ֆուրթունտա ղարգ օլաղըլարը կիպի, սա'իր
պիր կէմի տախի իլլիտէն կաղընը կէթիլլէն
սահիպի գալըն պուրթուլա պիլիլիլի հալտէ,
Բէֆէն տատա գուրպիլիտէ 6 թա'իֆէլէրիլլէ
պէրապէր ղարգ վէ նապէտա օլունը տըր:

ԱԳՁԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Նոյեմբեր 12/24, 1888

Էա. ու. [գուլ. քէսթլէ]	46 30	Բ. Տ. Կօլաշմ.	48 23
Թապիլլէ ի Տիւշ. Գալմ. 10 30	Իսթիլլէր. Տախ.	38 38	
ԱԳՁԷ ՖԻՅԱԹԸ, իրա Օսմ. 100 ղըլտան			
Մէճիլլէ	108 32	Փօլ	91 20
Մէթալիք	103	Նափօլէօն	87 32
Պէշէք	103 40	Գրիմիլ	51 20
Ալթըլէք	103 40	Լիւրա ինկիլի	440 28

Մանէթ գալիլէ 8 98

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼՍՈՒ

Ա. ՅԱՅԱՌ ՊՈՅԱԶԱՆ ՄԱԹՊԱՆՍԵՐՍԱ ՔԱՊ՝ ՕԼՈՒՄԵՐԷ ՏԵՐ
Ֆիմաննըլար Կօլուրը Ամքիլլա խան